

به روز شده: 15:08 گرینویچ - پنج شنبه 27 ژانویه 2011 - 07 بهمن 1389

این صفحه را برای دیگران بفرستید چاپ مطلب

ادبیات جهان

نگاهی دیگر؛ سانسور به عنوان خشک‌شویی

محمد قاند

نویسنده و روزنامه نگار

از همین نویسنده

بیطرفی، جانبداری، جاسازی پیام

شاملو: دهه و دهه ها

معصومیت برادرفته شاعر

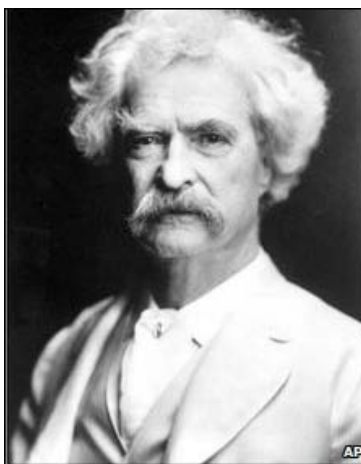

لینک های مرتبط اینترنتی

بی بی سی مسئول محتوای سایت های دیگر نیست

مطالب پر خواننده کتونی

- 1 پادشاه بحرین از 'خنثی کردن یک توطئه خارجی' خبر داد
- 2 پخش زنده برنامه های تلویزیونی کشورهای غربی: معمر قذافی هدف حملات ما نیست
- 4 خانه کوکو، هنرکده ای در محله روسپی های لاهور
- 5 شکست انحصار رسانه ای در ایران و تعمیق دوگانگی میان خانه ...

مارک تواین، نویسنده نام سایر و ماجراهای هکلبری فین

دو رمان مارک تواین، تام سایر و ماجراهای هکلبری فین، را در آمریکا سفیدشویی کرده اند تا ۲۱۹ مورد تکرار "کاکاسیاه" و نیز تحریف اهانت آمیز کلمه سرخپوست از آن داستان های پر خواننده که در میانه قرن نوزدهم نوشته شد زدوده شود.

ناشر روایات پاکسازی شده در ایالت آلاباما است که جزو دژهای نژادپرستی به شمار می آید. از میان آدم های واردی که نظر داده اند، فقط یکی دو تن با صراحت گفته اند هرچه اسمش شد ادبیات که قرار نیست تا ابد به همین شکل ناجور تکثیر شود.

چندین سال پیش در ایران کسی دست به پاکسازی سروده های میرزاده عشقی زد و کلماتی را که به نظرش عاری از نزاکت می رسید به واژه هایی قابل تحمل تغییر داد (نگارنده در کتابی که درباره شاعر پرشور نوشت چیزی را به خشک‌شویی نفرستاد اما قادر نبود همه را عیناً نقل کند).

از آن عجیب تر، تصحیحات شاملو در غزل های حافظ بود. از جمله، به جای "ای نازنین پسر تو چه مذهب گرفته ای" گذاشت "ای نازنین من...". تلویحاً یعنی حالا شاعر یک چیزی گفت.

حتی در ناف خارجه لیبرال هم گاه کسانی می گویند ویرژیل و هومر برای دل خودشان چیزی گفتند، ما که اهل این حرف ها نیستیم. در فیلم *تروا* (یا *تروی*)، رابطه آشیل با یکی از رفقایش را ماله کشیده اند و به ترتیبی رتوش کرده اند که جوان خوش سیما پسرعموی پهلوان افسانه ای شود.

در فرانسه طبق قانونی که تبلیغ دخانیات و الکل و تکثیر و انتشار عکس اشخاص با ابزار تدخین یا آبیاری را ممنوع می کند، سیگار آندره مالرو و ژان - پل سارتر و سایر مشاهیر پهن دودکن و پپ ژاک تاتی را فتوشاپ کردند تا عکس متفکران عاری از بدآموزی شود (فتوشاپینگ رفته رفته معنایی مترادف دوز و کلک و چشم بندی هم می یابد). کمیسیون فرهنگی مجلس ملی آن کشور تازگی اعلام کرده این قبیل تحمیلات خشکه مقدس مآبانه مناسب دولتی تمامیت خواه است. مشاهیر خلع سیگار شده به ژست روشنفکرگش همیشگی برگشته اند (و خواننده روزنامه لندن نظر داده: آیا در فیلم *کارابلانکا* همفری بوگارت بدون سیگاری زیر لب قابل تصور است؟)

” نه آدمیزاد موجودی یک بعدی است و نه سالوس و ریا به اصحاب دیانت اختصاص دارد: بنده البته باید بخوانم اما مواظب باشید مبادا به دست هر کس و ناکسی بیفتد.

در سریال های تلویزیون وطنی، ناصرالدین شاه یک قُلُپ از جام شراب بالا می رود اما هرگز رضاشاه را در حال استعمال تریاک نشان نداده اند. گرچه اتهاماتی کینه توزانه به او وارد می کنند، حرف روزی چند نخود تریاکش را نمی زنند. شاید چنین صحنه ای به جای خراب کردن شاه مقتدر، او را باحال تر نشان دهد و برخی جوانان بگویند به به، خفنِ دوآتشه (دهرحال، برای مردم کشوری که بزرگترین مصرف کننده تریاک در دنیاست علی السویه است که شاه هم بکشد یا نکشد. مغازه هایی علناً به فروش ادوات جانبی تدخین اختصاص دارد و در

سوپری ها زغالِ مخصوص آتش سینه کفتری در بسته بندی عرضه می شود).

باز هم در ایران، کسانی گله مندند چرا به تمام سروده های ایرج میرزا مجوز چاپ داده نمی شود. هرکس اهل خواندنش باشد می تواند پیدا کند یا سفارش بدهد بیاورند در خانه اش، اما قابل تصور نیست مدیر محترم بنگاه نشر آبرومند این هزلیات را نزد خانم های بخش کامپیوتر بفرستد تایپ کنند.

در چند کشور اروپا سال هاست پخش فیلم *لولیتا*، درباره عشق فاجعه بار مردی میانسال به نادرتری دوازده سال ونیمه مقاومت ناپذیرش، و حتی فروختن رمان آن ممنوع شده. احتمالاً شمار زنانی، هراندازه آزاداندیش، که از وسیعاً خوانده شدن شاهکار نابوکف، نویسنده روس تبار آمریکایی، استقبال کنند چندان بزرگ نیست. زیر فشار شدید سانسور، سن پریچه در فیلم به چهارده سال افزایش یافت (بازیگر نقش لولیتا نزدیک شانزده سال داشت) اما باز هم برای پابندگان اخلاقیات قابل تحمل نبود.

نه آدمیزاد موجودی یک بعدی است و نه سالوس و ریا به اصحاب دیانت اختصاص دارد؛ بنده البته باید بخوانم اما مواظب باشید مبادا به دست هر کس و ناکسی بیفتد.

شاید زمانی که موانع انحصار حق نشر بر طرف شده باشد از *لولیتا* هم، به عنوان اثری ادبی که خواندنش برای دانشجوی ادبیات انگلیسی لازم است، روایتی استریل به دست بدهند که در آن دختر فتنه گر اغواگری می کند اما ناپدری می گوید برو پی کارت بچه. از آثار مارک تواین در آمریکا و سروده های ایرج میرزا در ایران که مهمتر نیست. مثل نوشابه رژیمی و کم قند؛ چیزکی می نوشید و خوشید اما برایتان ضرر ندارد و هوایی نمی شوید.

این صفحه را برای دیگران بفرستید چاپ مطلب

ارسال به شبکه های اجتماعی

Facebook Balatarin Donbaleh Delicious

گزیده ها

1 2 3 4 5 6

صفحه ویژه: نوروز ۱۳۹۰

جشن نوروز و 'پایتخت نوروز' در شمال افغانستان

خانه کوکو، هنرکرده ای در محله روسپی های لاهور

شکست انحصار رسانه ای در ایران و تعمیق دوگانگی در خانه و خیابان

خدمات

وبجت موبایل آر اس اس پادکست دریافت روزانه اخبار از طریق ایمیل

سایت انگلیسی بی بی سی

- News Weather
- Sport Languages
- TV
- Radio

BBC © MMXI

بی بی سی مسئول محتوای سایت های دیگر نیست

سایت های مرتبط در بی بی سی
سی
ТО ИК
پننتو
عربی

راهتما
راهنمای دسترسی به سایت
استخدام

درباره ما
تماس با ما
شرایط استفاده
حفظ اطلاعات شخصی